

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціології та управління

Т.Ф. Бірюкова

« 24 » _____ 2025 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ РЕЖИМІВ

підготовки бакалаврів

денної форми здобуття освіти

освітньо-професійна програма Політологія

спеціальності 052 Політологія

галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

ВИКЛАДАЧ: Мальована Юлія Геннадіївна, к.політ.н., доцент, доцент кафедри політології

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри політології

Протокол № 1 від "22" серпня 2025 р.

Завідувач кафедри _____

Є.Г.Цокур

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

(підпис)

Н.В. Горло

(ініціали, прізвище)

2025 рік

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

Зв'язок з викладачем:

E-mail: juliamalovana@gmail.com

Телефон: (061) 289-15-74 (кафедра)

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення); Telegram @Yuliia_Malovana

Кафедра: політології, 4 корп. ЗНУ, вул. Дніпровська, 33а

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Теорія політичних режимів» є ознайомлення студентів з основами і принципами функціонування політичних режимів, із особливостями застосування різних вимірів і методів у їх порівняльному аналізі; формування у студентів уявлення про сутність, особливості, ефективності і проблеми існуючих політичних режимів.

Ознайомлення з підходами й поглядами на сутність, теорії та зміст політичних режимів як невід'ємної складової політичної системи, аналіз рівня демократії та захисту прав людини важливо для прогнозування політичної стабільності та змін. Політичний режим визначає, як організована влада, як ухвалюються рішення та як вони впливають на суспільство.

Розуміння політичних режимів дає змогу оцінювати міжнародні відносини, можливі конфлікти, санкції, співпрацю між державами.

Метод «мозкового штурму» розвиває гнучкість та креативність мислення у студентів, що сприятиме розвитку емоційного інтелекту та допоможе виділяти особливості політичних режимів, які можуть усвідомлено брати участь у виборах, оцінювати діяльність влади та формувати запит на зміни.

Практичні кейси дозволяють розвинути у студентів вміння критично мислити, аналізувати, спонукати їх до того, щоб в процесі дискусії поділитися власними думками, ідеями, знаннями та досвідом.

Інтерактивні форми навчання спонукатимуть до дебатів, полеміки, аргументованого відстоювання власної точки зору, орієнтований на розвиток критично важливих для фахівця у галузі політичних наук навичок якісної аналітики, креативних рішень та ефективної комунікації.

Практичні завдання допомагають сформувати первинні навички створення креативних концепцій, а робота у групах спонукає до розвитку навичок командної роботи, організаційних та лідерських якостей, а також вдосконалити практичні навички аналітичної роботи.

Використання новітніх інформаційних технологій під час виконання практичних завдань розвине як аналітичні, так і професійні цифрові компетенції студентів.

У концептуальному, інформаційному і логічному плані даний курс тісно пов'язаний з іншими дисциплінами блоку соціально-гуманітарних наук, таких як: «Теорія виборчих систем», «Вступ до спеціальності», «Система політичного та державного управління», «Технології політичного та державного управління». Цей курс також перетинається із деякими напрямками історичних, юридичних та психологічних дисциплін.

2. Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	8-й	

Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	42 год.	
Семінарські заняття	28 год.	
Практичні заняття		
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	20 год.	
Консультації	Розклад розміщення консультацій: Кількість: дистанційні – четвер, з 12:00 до 13:00, Zoom - за попередньою домовленістю	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=12672&notifyeditingon=1	

3. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
ЗКО3. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗКО4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗКО5. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗКО6. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. РН06. Знати свої права та обов'язки як члена демократичного суспільства та використовувати їх у професійній діяльності. РН05. Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності. РН13. Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні. РН15. Конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу. РН16. Презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобам масової інформації, експертам з інших галузей знань. РН19. Розуміти принципи функціонування та закономірності розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн та регіонів.	Методи навчання: відео-, словесні, інтерактивні, проблемні, евристичні, пошукові, дослідницькі, діалогові методи навчання; розповідь, пояснення, метод проблемних ситуацій, навчальний диспут, аналіз практичних кейсів, метод ретроспекції, конспектування, робота з навчальною літературою, текстом. Контрольні заходи: тести, аналітично-пошукове завдання
СК01. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітичнодослідницький апарат сучасної політичної науки. СК03. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах. СК04. Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності. СК05. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.	Методи навчання: застосовуються технології: інформаційні, аналіз практичних кейсів, E-learning, дистанційного навчання, проблемного навчання, навчання за технологіями case-study, дискусій і багатосторонніх дебатів, проектного навчання. Контрольні заходи: тести, практичне творче завдання, створення проекту

СК06. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні. СК07. Здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності. СК08. Здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу. СК09. Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефаківців. СК12. Здатність розуміти принципи функціонування та закономірності розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн та регіонів. РН03. Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності. РН04. Мати навички професійної комунікації. РН07. Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення. РН08. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки. РН10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах. РН12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, влади та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.	
---	--

4. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Історичні витоки та підходи до визначення політичного режиму.

Принципи авторитаризму у політичній філософії Стародавнього Китаю. Теорія поміркованого авторитаризму Конфуція. Авторитаризм школи легістів.

Форми державного правління Платона. Циклічність та трансформація форм державного правління. Ідеї тоталітарного правління, представлені у роботі «Закони». Стани політичних режимів Арістотеля: м'яка і жорстка форми. Змішаний режим як стабілізатор суспільства.

Теорія політичного правління Н.Маккіавеллі. Зміна режиму як ознака кризовості суспільства. Вплив психологічних властивостей лідера на характер політичного режиму.

Різні моделі політичного правління в моделях теорії суспільного договору. Історико-географічний підхід Ш.-Л.Монтеск'є. Реалізація принципу політичної законності у ліберально-демократичних системах правління. Закономірності впливу соціально-психологічних факторів на рівень деспотизму режиму.

Виникнення та руйнація режимів у концепції А.де Токвіля. Демократія на історичній основі як ідеал політичного режиму. Базові переваги та загрози демократичного режиму.

Концепція легітимності політичних режимів М.Вебера. Структурні складові легітимних політичних режимів.

Варіації застосування теорії політичних режимів на сучасному етапі.

Змістовий модуль 2. Категорія «політичний режим» у сучасній політичній науці.

Варіації визначення політичного режиму. Режим і влада. Режим і система. Режим і держава. Політико-правовий та соціологічний підхід до визначення політичного режиму. Політичний режим як набір елементів ідеологічного, соціологічного, інституційного порядку, які сприяють формуванню політичного управління в країні у певний період її політичного розвитку.

Ознаки політичного режиму. Конституційно-політичний вимір режиму. Система відносин між державою та партіями. Характер взаємодії між правлячою елітою та опозицією. Взаємовідносини між державою та групами інтересів. Модель виборчої системи. Структура політичного режиму на функціональному рівні. Базові складові політичного режиму за Ж.-Л.Кермонном.

Соціально-економічне та соціокультурне середовище функціонування політичного режиму. Командно-адміністративна модель економіки.

Ринкова модель економіки. Група соціокультурних факторів впливу на політичний режим: релігійні, етнічні, культурно-ментальні чинники. Політична культура та політичний режим. Психолого-політична поведінка громадян як фактор функціонування режиму. Демографічні чинники. Географічні фактори та ресурсний потенціал політичного режиму. Зовнішнє середовище функціонування політичного режиму. Типи політичної адаптації режиму до зовнішнього середовища: поступлива адаптація, непоступлива адаптація, сприятлива адаптація, консервуюча адаптація.

Змістовий модуль 3. Типологія політичних режимів, їх характеристика.

Сутність та критерії класифікації політичних режимів. Проблематика визначення конкретного типу політичного режиму. Критерій механізму реалізації влади- президентські та парламентські політичні режими. Соціальнор- історична типологія режимів: ліберальні і репресивні, світські і релігійні, традиційні та модерністські. Традиційний підхід до класифікації політичних режимів: демократичні та недемократичні (тоталітарні та авторитарні).

Поняття тоталітаризму як різновиду політичного режиму. Походження та зміст тоталітаризму. Ознаки тоталітарного політичного режиму. Всеохоплюючий характер тоталітарного режиму.

Типологія тоталітарних режимів. «Правий» та «лівий» тоталітаризм: загальне та відмінності. Фашизм як різновид тоталітаризму, його специфіка. Націонал-соціалістичний тоталітарний режим, його характеристика. Комуністичний тоталітарний режим та його особливості.

Тоталітаризм у сучасному світі: можливості та превентивні заходи.

Поняття та ознаки авторитаризму. Складність ідентифікації авторитарних політичних режимів. Критерії класифікації авторитарних режимів. Типи авторитарних політичних режимів: однопартійні, військові, колегіальні, бюрократично-олігархічні, одноособовий авторитаризм.

Проблематика функціонування авторитарних політичних режимів. Фактори нестабільності авторитарних політичних режимів. Авторитаризм як перехідний варіант між тоталітаризмом та демократією. Можливі шляхи трансформації авторитарних політичних режимів.

Демократія як загальносвітова тенденція державотворення. Поняття та ознаки демократичного політичного режиму. Інститути та фактори стабільності демократичного режиму: конституція, розподіл публічної влади, гарантування рівних можливостей участі громадян у політиці, свобода ЗМІ, плюралізм.

Форми демократичних політичних режимів. Вплив соціокультурних чинників на конкретний тип політичного режиму.

Функціонування демократичних режимів. Модифікації демократичного режиму.

Основні загрози демократичному політичному режиму.

Змістовий модуль 4. Стабільність та динаміка функціонування політичних режимів.

Параметри стабільності політичного режиму за С.Ліпсетом: легітимність влади та ефективність її функціонування. Фактори досягнення легітимності політичного режиму. Групи політичних режимів за рівнем взаємовпливу між ефективністю та легітимністю влади. Характер нестабільної рівноваги політичного режиму.

Державний примус як засіб підтримання стабільності політичних режимів.

Взаємозв'язок між рівнем кризовості суспільства та рівнем використання державного насильства. Типи логіка кполітичної влади залежно від міри використання режимом насильства: стабільна влада, частково стабільна влада, відносно стабільна влада, нестабільна влада.

Політична соціалізація як засіб підтримання стабільності політичного режиму. Закономірності впливу режиму на процеси політичної соціалізації. Моделі політичної соціалізації відповідно характеру в політичних режимів. ЗМІ як інструмент підтримки стабільності політичного режиму.

Забезпечення прав і свобод громадян як засіб підтримання стабільності політичного режиму. Система громадянських прав. Система політичних прав. Система соціальних прав. Специфіка гарантування прав громадян в умовах різних типів політичних режимів.

Логіка функціонування політичного режиму для досягнення стабільності: логіка консервації, логіка розпаду, логіка тимчасової стабілізації, логіка консолідації.

Вплив внутрішніх факторів на стабільність режиму. Вплив зовнішніх факторів на стабільність режиму. Закономірності взаємозв'язку між стабільністю політичного режиму та внутрішньою та зовнішньою політикою.

Трансформація політичних режимів як показник їх розвитку. Перетворення політичних режимів може відбуватися як у напрямі переходу від тоталітаризму і авторитаризму до демократії і у зворотньому напрямі.

Перехід до демократії є найбільш ймовірним в умовах мирних змін і за Вебером відбувається у трьох формах: реформа згори, швидкий розпад, реформа, узгоджена між владою та опозицією. Перехід від тоталітаризму до демократії має свої особливості. Така трансформація вимагає радикальних перетворень у всіх сферах суспільного життя.

Причини переходу. Основні етапи та їх сутність. Методи переходу. Тривалість трансформаційного процесу та фактори, що на нього впливають.

Теорії демократичного переходу. Теорія модернізації- демократизація розглядається як похідне змін у економічних та соціальних структурах. Теорія бюрократичного авторитаризму Г.'О''Доннелла. Теорія політичної культури Г.Алмонда і С. Верби.

Динамічна модель переходу Д. Ростоу. Історичний досвід у процесі трансформації. Основні фази демократизації: досягнення національної єдності, політична боротьба як побічний продукт боротьби між правлячим режимом і контрелітою, фаза рішень, фаза звикання, фаза освоєння техніки демократії, набуття необхідних для її функціонування навичок та позицій, навчання громадян та політичних еліт.

Теорія хвиль демократизації С.Хантінгтона. Характеристика кожної із запропонованих хвиль, їх особливості.

Структурна теорія переходу. Демократизація містить у своїй основі різні комбінації чинників. Це є передумовою формування демократичних устроїв, які відрізняються від країни до країни.

Процесуальна теорія трансформації. Особлива роль значущості та унікальності історичного досвіду, роль політичних еліт, вплив факторів випадковості.

Теорія трансформації під впливом зовнішнього чинника.

Методи трансформації політичних режимів. Нав'язані переходи. Пактові переходи. Реформа, у контексті якої маси виступають активними учасниками політичного процесу. Революція як засіб забезпечення зміни політичного режиму.

Концепт «гібридного» режиму. Гібридні політичні режими- це режими, що ні є ані демократичними, ані авторитарними, проте поєднують у собі як демократичні, так і авторитарні ознаки. Перепони у дослідженні гібридних режимів: проблема повторюваності, проблема стійкості, проблема регіональної специфіки, проблема визначення і загальної типології. Ознаки гібридних режимів: наявність зовнішніх атрибутів демократії, низький рівень участі громадян у процесі прийняття політичних рішень, низький рівень політичної участі взагалі, декларативність політичних прав і свобод, низький рівень довіри громадян до політичних інститутів. Типологія гібридних режимів (Т. Карозерс, Л.Даймонд, Г.О'Доннел, Ф. Шміттер).

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Тема 1. Політична філософія Стародавнього світу про форми державного правління	4	...	1,5 раз на тиждень
	Тема 2. Теорії політичного правління епохи Відродження та Нового часу	4		1,5 раз на тиждень
	Тема 3. Вклад М. Вебера в розвиток теорії політичних режимів	2		1,5 раз на тиждень
2	Тема 4. Категорія «політичний режим» у політичній науці	4		1,5 раз на тиждень
	Тема 5. Сутність, структура, ознаки політичних режимів	4		1,5 раз на тиждень
3	Тема 6. Типологія політичних режимів	2		1,5 раз на тиждень
	Тема 7. Тоталітарний політичний режим	2		1,5 раз на тиждень
	Тема 8. Авторитарний політичний режим.	4		1,5 раз на тиждень
	Тема 9. Демократичний політичний режим	4		1,5 раз на тиждень
4	Тема 10. Стабільність політичного режиму: поняття, параметри	2		1,5 раз на тиждень
	Тема 11. Засоби забезпечення стабільності політичних режимів	2		1,5 раз на тиждень
	Тема 12. Трансформація політичних режимів: сутність, причини, основні етапи	2		1,5 раз на тиждень
	Тема 13. Теорії трансформації політичних режимів.	2		1,5 раз на тиждень
	Тема 14. Розвиток політичного режиму в Україні часів незалежності	4		1,5 раз на тиждень
Разом		42	...	

6. Теми семінарських занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин
		о/д ф.
1	2	3
1	Історичний аспект розвитку категорії «політичний режим»	4
2	Сутність та основні ознаки політичних режимів	4
3	Характеристика недемократичних політичних режимів (тоталітаризм, авторитаризм)	4
3	Характеристика демократичного політичного режиму	4
4	Умови стабільності політичного режиму та засоби її забезпечення	4
4	Особливості процесу трансформації політичних режимів	4
4	Політичний режим сучасної України: передумови, етапи, особливості	4
Разом		28

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
---------------------	-----------------------------------	-------------------------------------	---------------------	--------------

1	2	3	4	5
1	Відповіді на семінарських заняттях	Відповіді щодо історії становлення теорії політичних режимів.	5 балів – повна змістовна відповідь, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції, активна участь в обговоренні різних питань із плану заняття; 4 бали – авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції, активна участь в обговоренні деяких питань із плану заняття; 3 бали – поверховий виклад матеріалу, заснований на знанні	5
			теоретичних джерел, але без аналітичної позиції, епізодична участь в обговоренні питань із плану заняття; 2 бали – короткий поверховий виклад матеріалу, слабке знання теоретичних джерел, відсутність активності під час обговорення питань із плану заняття; 1 бал – нечіткі та помилкові визначення понять, недостатній рівень підготовки до деяких питань із плану заняття; 0 балів – відсутність відповіді, неготовність до семінарського заняття	
2	Виконання творчого завдання	Виконання творчого завдання- Завдання на тему « Розвиток знань про політичні режими в історії політичної думки	5 балів – повне розкриття теми, логічність, послідовність, структурованість тексту, наявність доречних і якісних ілюстрацій, дотримання вимог щодо оформлення, відсутність фактологічних і граматичних помилок; 3-4 бали – недостатньо повне розкриття теми, відсутність окремих структурних частин роботи, недостатня структурованість тексту, нечітке дотримання вимог щодо оформлення, наявність поодиноких фактологічних або граматичних помилок; 1-2 бали – поверхове розкриття теми, непослідовний виклад матеріалу, переважання неструктурованого тексту, суттєве недотримання вимог до оформлення роботи, велика кількість фактологічних та граматичних помилок; 0 балів – повна невідповідність темі завдання, плагіат	5

Усього за ЗМ 1 контр. заходів	2			10
4	Відповіді на семінарських заняттях	Висвітлення питань щодо сутності політичного режиму, його ознак, структури, факторів формування.	5 балів – повна змістовна відповідь, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції, активна участь в обговоренні різних питань із плану заняття; 4 бали – авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції, активна участь в	5
			обговоренні деяких питань із плану заняття; 3 бали – поверховий виклад матеріалу, заснований на знанні теоретичних джерел, але без аналітичної позиції, епізодична участь в обговоренні питань із плану заняття; 2 бали – короткий поверховий виклад матеріалу, слабке знання теоретичних джерел, відсутність активності під час обговорення питань із плану заняття; 1 бал – нечіткі та помилкові визначення понять, недостатній рівень підготовки до деяких питань із плану заняття; 0 балів – відсутність відповіді, неготовність до семінарського заняття	

5	Підготовка презентації	На тему: « Політичний режим та його ознаки», мінімальна кількість слайдів - 10)	5 балів – повне розкриття теми, логічність, послідовність, структурованість тексту, наявність доречних і якісних ілюстрацій, дотримання вимог щодо оформлення, відсутність фактологічних і граматичних помилок; 3-4 бали – недостатньо повне розкриття теми, відсутність окремих структурних частин роботи, недостатня структурованість тексту, нечітке дотримання вимог щодо оформлення, наявність поодиноких фактологічних або граматичних помилок; 1-2 бали – поверхове розкриття теми, непослідовний виклад матеріалу, переважання неструктурованого тексту, суттєве недотримання вимог до оформлення роботи, велика кількість фактологічних та граматичних помилок; 0 балів – повна невідповідність темі завдання, плагіат	5
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	2			10
7	Відповіді на семінарських заняттях	Характеристика різних типів політичних режимів.	5 балів – повна змістовна відповідь, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції, активна участь в обговоренні різних питань із плану заняття; 4 бали – авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення	5

			матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції, активна участь в обговоренні деяких питань із плану заняття; 3 бали – поверховий виклад матеріалу, заснований на знанні теоретичних джерел, але без аналітичної позиції, епізодична участь в обговоренні питань із плану заняття; 2 бали – короткий поверховий виклад матеріалу, слабе знання теоретичних джерел, відсутність активності під час обговорення питань із плану заняття; 1 бал – нечіткі та помилкові визначення понять, недостатній рівень підготовки до деяких питань із плану заняття; 0 балів – відсутність відповіді, неготовність до семінарського заняття	
8	Підготовка презентації	На тему: « Основні характеристики тоталітарного, авторитарного демократичного режимів»(за вибором)	5 балів – повне розкриття теми, логічність, послідовність, структурованість тексту, наявність доречних і якісних ілюстрацій, дотримання вимог щодо оформлення, відсутність фактологічних і граматичних помилок; 3-4 бали – недостатньо повне розкриття теми, відсутність окремих структурних частин роботи, недостатня структурованість тексту, нечітке дотримання вимог щодо оформлення, наявність поодиноких фактологічних або граматичних помилок; 1-2 бали – поверхове розкриття теми, непослідовний виклад матеріалу, переважання неструктурованого тексту, суттєве недотримання вимог до оформлення роботи, велика кількість фактологічних та граматичних помилок; 0 балів – повна невідповідність темі завдання, плагіат	5
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	2			10
10	Відповіді на семінарських заняттях	Розкриття питання стабільності політичних режимів та засобів щодо її забезпечення	5 балів – повна змістовна відповідь, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції, активна участь в обговоренні різних питань із плану заняття;	5

			4 бали – авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції, активна участь в обговоренні деяких питань із плану заняття; 3 бали – поверховий виклад матеріалу, заснований на знанні теоретичних джерел, але без аналітичної позиції, епізодична участь в обговоренні питань із плану заняття; 2 бали – короткий поверховий виклад матеріалу, слабе знання теоретичних джерел, відсутність активності під час обговорення питань із плану заняття; 1 бал – нечіткі та помилкові визначення понять, недостатній рівень підготовки до деяких питань із плану заняття; 0 балів – відсутність відповіді, неготовність до семінарського заняття	
	Виконання творчого завдання	Щодо основних методів забезпечення стабільності політичних режимів	5 балів – повне розкриття теми, логічність, послідовність, структурованість тексту, наявність доречних і якісних ілюстрацій, дотримання вимог щодо оформлення, відсутність фактологічних і граматичних помилок; 3-4 бали – недостатньо повне розкриття теми, відсутність окремих структурних частин роботи, недостатня структурованість тексту, нечітке дотримання вимог щодо оформлення, наявність поодиноких фактологічних або граматичних помилок; 1-2 бали – поверхове розкриття теми, непослідовний виклад матеріалу, переважання неструктурованого тексту, суттєве недотримання вимог до оформлення роботи, велика кількість фактологічних та граматичних помилок; 0 балів – повна невідповідність темі завдання, плагіат	5
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	2			10
	Відповіді на семінарських заняттях	Висвітлення питання щодо трансформації політичних режимів та різних моделей цього процесу	5 балів – повна змістовна відповідь, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе	5

			демонстрування власної авторської позиції, активна участь в обговоренні різних питань із плану заняття; 4 бали – авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції, активна участь в обговоренні деяких питань із плану заняття; 3 бали – поверховий виклад матеріалу, заснований на знанні теоретичних джерел, але без аналітичної позиції, епізодична участь в обговоренні питань із плану заняття; 2 бали – короткий поверховий виклад матеріалу, слабке знання теоретичних джерел, відсутність активності під час обговорення питань із плану заняття; 1 бал – нечіткі та помилкові визначення понять, недостатній рівень підготовки до деяких питань із плану заняття; 0 балів – відсутність відповіді, неготовність до семінарського заняття	
	Підготовка презентації	Щодо порівняння існуючих моделей трансформації політичних режимів	5 балів – повне розкриття теми, логічність, послідовність, структурованість тексту, наявність доречних і якісних ілюстрацій, дотримання вимог щодо оформлення, відсутність фактологічних і граматичних помилок; 3-4 бали – недостатньо повне розкриття теми, відсутність окремих структурних частин роботи, недостатня структурованість тексту, нечітке дотримання вимог щодо оформлення, наявність поодиноких фактологічних або граматичних помилок; 1-2 бали – поверхове розкриття теми, непослідовний виклад матеріалу, переважання неструктурованого тексту, суттєве недотримання вимог до оформлення роботи, велика кількість фактологічних та граматичних помилок; 0 балів – повна невідповідність темі завдання, плагіат	5
Усього за ЗМ 5 контр. заходів	2			10

	Відповіді на семінарських заняттях	Розкриття особливостей формування політичного режиму в незалежній Україні	5 балів – повна змістовна відповідь, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції, активна участь в обговоренні різних питань із плану заняття; 4 бали – авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції, активна участь в обговоренні деяких питань із плану заняття; 3 бали – поверховий виклад матеріалу, заснований на знанні теоретичних джерел, але без аналітичної позиції, епізодична участь в обговоренні питань із плану заняття; 2 бали – короткий поверховий виклад матеріалу, слабе знання теоретичних джерел, відсутність активності під час обговорення питань із плану заняття; 1 бал – нечіткі та помилкові визначення понять, недостатній рівень підготовки до деяких питань із плану заняття; 0 балів – відсутність відповіді, неготовність до семінарського заняття	5
	Виконання творчого завдання	Щодо характеристики основних етапів становлення політичного режиму сучасної України	5 балів – повне розкриття теми, логічність, послідовність, структурованість тексту, наявність доречних і якісних ілюстрацій, дотримання вимог щодо оформлення, відсутність фактологічних і граматичних помилок; 3-4 бали – недостатньо повне розкриття теми, відсутність окремих структурних частин роботи, недостатня структурованість тексту, нечітке дотримання вимог щодо оформлення, наявність поодиноких фактологічних або граматичних помилок; 1-2 бали – поверхове розкриття теми, непослідовний виклад матеріалу, переважання неструктурованого тексту, суттєве недотримання вимог до оформлення роботи, велика кількість фактологічних та граматичних помилок; 0 балів – повна невідповідність темі завдання, плагіат	5

Усього за ЗМ 6 контр. заходів	2			10
Усього за змістові модулі контр. заходів	14			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Екзамен	Усна відповідь на питання	1. Питання для підсумкового контролю 1. Сутність політичного режиму. 2. Основні концепції щодо розуміння політичного режиму. 3. Фактори, що обумовлюють формування політичного режиму. 4. Взаємозв'язок політичної системи та політичного режиму. 5. Політичний режим як одна із складових поняття «форма держави». 6. Класифікація політичних режимів. 7. Загальна характеристика тоталітарних режимів. 8. Умови формування тоталітарних режимів. 9. Різновиди тоталітарних режимів, спільне та особливе. 10. Характеристика «правих» тоталітарних режимів. 11. Характеристика «лівих» тоталітарних режимів. 12. «Сильні» та «слабкі» аспекти тоталітарного режиму. 13. Тоталітаризм на сучасному етапі. 14. Загальна характеристика авторитарного режиму. 15. Особливості авторитарного режиму. 16. Різновиди авторитарних режимів. 17. Умови формування авторитарних режимів. 18. «Сильні» та «слабкі» аспекти авторитарних режимів. 19. Авторитаризм на сучасному етапі. 20. Перспективи розвитку авторитарних режимів. 21. Загальна характеристика демократичного режиму. 22. Умови формування демократичного режиму.	Максимальна кількість балів за завдання – 10: 9-10 балів – повна змістовна відповідь, висока Аргументованість, переконливе демонстрування власної позиції; 7-8 балів - відповідь логічна й послідовна, але окремі аспекти не розкриті; 5-6 балів – неповний або поверховий коментар, не чітке дотримання теми завдання, відсутність чітко визначеної власної позиції; 3-4 бали – короткий коментар, знання основних понять, але наявність нечітких або помилкових тверджень; 1-2 бали - відповідь поверхова, тема майже не розкрита; 0 балів – відсутність відповіді	2x10=20

		23. «Сильні» та «слабкі» аспекти демократичного режиму. 24. Перспективи розвитку демократичних режимів. 25. «Хвилі демократизації» Хантінгтона. 26. К. Шміттер про «гібридні» режими. 27. Теорія делегативної демократії. 28. Основні тенденції розвитку політичних режимів. 29. Особливості політичного режиму в сучасній Україні. 30. Шляхи розвитку демократії в сучасній Україні. 31. Як Ви вважаєте, чому тоталітарний політичний режим називають «ідеократичним режимом»? 32. Що таке «етатизація» й ознакою якого політичного режиму це явище виступає? 33. На Ваш погляд, чи є підстави для розвитку тоталітаризму на сучасному етапі розвитку світу? 34. Як Ви вважаєте, чому в сучасному світі існує так багато різновидів авторитарних режимів? 35. Чим відрізняється тоталітарний режим від авторитарного? 36. Чому авторитарні режими досить часто є достатньо ефективними? 37. Чи обов'язковий авторитарний режим при переході від тоталітарного до демократичного? 38. На Ваш погляд, чи існують різні моделі демократичних режимів? 39. Як Ви вважаєте, чи можливо прискорити формування демократичного режиму? 40. Чи пов'язані, на Ваш погляд, процес глобалізації та формування політичних режимів? 41. На Вашу думку, роль політичного лідера важлива у процесі формування політичного режиму? 42. Чи можливо, на Вашу думку, повторити ту чи іншу модель політичного режиму в різних країнах? 43. Що таке транзитологія і чому вона набирає обертів саме зараз? 44. Особливості розвитку політичних режимів в 21 ст. 45. Ваша ідеальна модель політичного режиму для України на сучасному етапі.		
	Написання есе на тему	Написання есе на тему « Основні тенденції розвитку політичних режимів в сучасному світі».	Максимальна кількість балів за завдання – 20: 18-20 балів – повна	20

			змістовна відповідь, висока аргументованість, переконливе демонстрування власної позиції; 15-17 балів - відповідь логічна й послідовна, але окремі аспекти не розкриті; 11-14 балів – неповний або поверховий коментар, не чітке дотримання теми завдання, відсутність чітко визначеної власної позиції; 6-10 бали – короткий коментар, знання основних понять, але наявність нечітких або помилкових тверджень; 1-5 бали - відповідь поверхова, тема майже не розкрита; 0 балів – відсутність відповіді.	
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. Баранівський В. Ф. Політологія : підручник. Київ : Національна академія управління, 2016. 236 с.
2. Литвин В. С. Політичні режими сучасності: інституційні та процесуальні виміри аналізу : навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 632 с.
3. Політологія : навчально-методичний посібник (у схемах і таблицях) Львів : ПП «Арал», 2018. 540 с.
4. Скакун О. Ф. Теорія держави і права : підручник. Харків : Консум, 2001. 656 с.
5. Шляхтун П. П. Політологія: історія та теорія : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 472 с.

Додаткова:

1. Арендт Х. Джерела тоталітаризму. Київ : Дух і літера, 2005. 584 с.
2. Вансович С. Г. Дискурс тоталітаризму (політологічний аспект) : монографія. Каменець-Подільський : Видавництво ПП Мошак, 2008. 200 с.
3. Гелей С. Д., Рутар С. М. Політико-правові системи світу : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 346с
4. Головатий М. Ф. Політична психологія. Київ : МАУП, 2001. 400 с.
5. Даль Р. Поліархія: участь у політичному житті та опозиція. Харків : Каравела, 2002. 216 с.
6. Дем'яненко Б. Л. Три моделі тоталітаризму: Порівняльний аналіз фашизму, більшовизму та націонал-соціалізму. Київ : Нелень, 2000. 254 с.
7. Мацієвський Ю. У пастці гібридності: зігзаги трансформації політичних режимів в Україні (1991-2014) : монографія. Чернівці : Книги-XXI, 2016. 552 с.
8. Політичні трансформації у країнах Центральної Європи наприкінці ХХ- початку ХХІ століть : навчальний посібник. Ужгород : Поліграфцентр «Ліра», 2016. 464 с.
9. Політичний режим і народовладдя в Україні: політологічний аналіз : монографія. Київ : ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2011. 456 с.
10. Поппер К. Р. Відкрите суспільство та його вороги. Київ : Основи, 1994. 444 с.
11. Порівняльна політика. Основні політичні системи сучасного світу. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2008. 576 с.
12. Романюк А. Порівняльний аналіз політичних інститутів країн Західної Європи : монографія. Львів : видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. 391с.
13. Скрипнюк О. В. Демократія: Україна і світовий вимір (концепції, моделі та суспільна практика). Київ : Логос, 2006. 368 с.

14. Cheibub J. Presidentialism, parliamentarism and democracy. Cambridge University Press, 2007. 202 p.
15. Linz J., Stepan A. Problems of Democratic Transition and Consolidation: Southern Europe, South America and Post-Communist Europe. JNU Press, 2011. 504 p.

9. Інформаційні ресурси

1. Doring H., Manov P. Parliaments and governments database: Information on parties, elections and cabinets in modern democracies. URL: <http://www.parlgov.org/>
2. Freedom in the World. URL: <http://www.freedomhouse.org/report-types/freedom-world>
3. Polity IV Project: Political Regime Characteristics and Transitions, 1800-2013. URL: <http://www.systemicpeace.org/polyti/polity4.htm>
4. Nations in Transit. URL: <http://www.freedomhouse.org/report-types/nations-transit>
5. Varieties of Democracy. URL: <https://v-dem.net/>
6. Національний Фонд у підтримку демократії в світі. URL: <http://www.ned.org/> National Endowment for Democracy
7. Фонд демократії ООН. URL: <http://www.un.org/democracyfund>. The United Nations Democracy Fund
8. Transformation Index BTI. URL: <http://www.bri-project.org/index/>

9. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску.

Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання. Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності. Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення.

Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рефразит (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу). Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем. Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел: Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Цифрова повнотекстова база даних англomовної наукової періодики JSTOR: <https://www.jstor.org/>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті. Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (термінологічних диктантів, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти. Процедура врахування результатів, отриманих здобувачем за рахунок неформальної/інформальної освіти, регулюється Положенням Запорізького національного університету про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (2022 р.).

https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/polozhennya_znu_pro_poryadok_viznannya_rezultat_tat_v_navchannya.pdf

Комунікація. Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle. Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт, коди доступу до сесій у Zoom та ін. – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам». Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу juliamalovana@gmail.com. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи. Для отримання швидкої відповіді пишіть повідомлення у Telegram.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2024-2025 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса:

v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: Тел. (061) 227-12-76

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ.

Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):

<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ:

<http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:

<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>